

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد خمینی شهر

دانشکده علوم انسانی ، گروه اقتصاد

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد M.A.

گرایش توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی

آزمون تجربی همگرایی درآمدی در کشورهای عضو اکو در دوره زمانی

1990-2009

استاد راهنما:

دکتر سعید دائی کریم زاده

استاد مشاور:

دکتر سید محسن خلیفه سلطانی

نگارش:

فهیمه شیرعلی

بهار 1392

صلى الله عليه وسلم

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد خمینی شهر

دانشکده علوم انسانی ، گروه اقتصاد

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد M.A.

گرایش توسعه اقتصادی و برنامه ریزی

عنوان:

آزمون تجربی همگرایی درآمدی در کشورهای عضو اکو در دوره زمانی 1993-2009

نگارش:

فهمیه شیرعلی

بهار 1392

در تاریخ 1391/6/20 توسط کمیته تخصصی زیر مورد بررسی و تصویب نهائی قرار گرفت.

1- استاد راهنمای پایان نامه دکتر سعید دائی کریم زاده

2- استاد مشاور پایان نامه دکتر محسن خلیفه سلطانی

3- استاد داور دکتر اکبر توکلی

مدیر تحصیلات تکمیلی گروه اقتصاد دکتر مصطفی رجبی

«تعهد نامه اصالت رساله یا پایان نامه»

اینجانب **فهیمه شیرعلی** دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته **توسعه و برنامه ریزی اقتصادی** که در تاریخ 1392/1/24 از پایان نامه / رساله خود تحت عنوان «**آزمون تجربی همگرایی در آمدی در کشورهای عضو اکو در**

دوره زمانی 2009-1990» با کسب نمره و کسب درجه دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

- 1- این پایان نامه / رساله حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دست آوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.
- 2- این پایان نامه / رساله قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات عالی ارائه نشده است.
- 3- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- 4- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی : فهیمه شیرعلی

تاریخ و امضا

کلیه حقوق مادی مرتبط بر نتایج
مطالعات، ابتکارات و نوآوریهای ناشی از
تحقیق موضوع این پایان نامه متعلق به
دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمینی
شهر است.

سپاسنامه

شکر و سپاس یزدان که توانم داد تا این پایان نامه را به پایان برسانم. وظیفه خود می دانم سپاس صمیمانه ام را تقدیم جناب آقای دکتر سعید دائی کریم زاده و جناب آقای دکتر سید محسن خلیفه سلطانی نمایم که همواره و بی دریغ مرا مرهون راهنمایی ها و الطافشان قرار دادند. از خداوند متعال توفیق روز افزون این دو بزرگوار را خواهانم و نیز از داور محترم جناب آقای دکتر اکبر توکلی که در زمینه هر چه بهتر در به اتمام رساندن این کار مرا یآوری نمودند کمال سپاس را دارم.

همچنین از زحمات اساتید گروه اقتصاد دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمینی شهر، که هیچ کمکی را از حقیر در طی تدوین این پایان نامه دریغ ننمودند، تشکر می نمایم.

سپاس فراوان از پدر عزیزم و مادر مهربانم و خواهر گرانقدرم که همواره راهنمایم بوده اند و هر آنچه دارم از برکت وجودشان دارم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
1	چکیده
3	فصل اول: کلیات تحقیق
4	1-1- مقدمه
5	1-2- شرح و بیان مسئله پژوهش
7	1-3- اهداف تحقیق
7	1-4- فرضیه ها یا سوالات تحقیق
7	1-5- اهمیت و ارزش تحقیق
8	1-6- روش تحقیق
8	1-7- واژه های کلیدی
10	1-8- جمع بندی و نتیجه گیری فصل
11	فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق
12	1-2- مقدمه
12	2-2- شرح موضوع
13	2-2-1- مفهوم همگرایی
13	2-3- مبانی نظری موضوع
14	2-3-1- تاریخچه همگرایی و انواع آن
17	2-3-2- عامل های موثر بر همگرایی در آمدی
20	2-2-2- سازمان همکاری اقتصادی اکو
23	2-2-3- تجارت جهانی، منطقه گرایی و آثار آن ها بر همگرایی اقتصادی
26	2-4- پیشینه موضوع
26	2-4-1- مطالعه های داخلی
29	2-4-2- مطالعات خارجی
32	2-5- جمع بندی و خلاصه فصل دوم

33	فصل سوم: روش تحقیق
34	1-3- مقدمه
34	2-3- آزمون های همگرایی همگرایی درآمدی
34	1-2-3- آزمون ریشه واحد در ساختار غیر خطی
40	2-2-3- آزمون همگرایی سیگما
41	3-2-3- آزمون همگرایی شاخص های تایل
41	4-2-3- آزمون ریشه واحد داده های تابلویی
43	3-3- اقتصادسنجی فضایی و کاربرد آن در آزمون فرضیه همگرایی
44	1-3-3- وابستگی فضایی
44	2-3-3- ناهمسانی فضایی
45	4-3- تعیین اطلاعات کمی مکانی در الگوهای اقتصاد سنجی فضایی
47	5-3- جمع بندی و خلاصه فصل سوم
48	فصل چهارم: برآورد الگو تجزیه و تحلیل نتایج
49	1-4- مقدمه
49	2-4- آمار توصیفی متغیرها
51	3-4- نتایج آزمون ریشه واحد در ساختار غیر خطی
55	4-4- آزمون همگرایی سیگما
57	5-4- آزمون همگرایی شاخص های تایل
59	6-4- آزمون ریشه واحد داده های تابلویی
59	7-4- تحلیل فضایی داده ها در همگرایی درآمد سرانه بین کشورهای عضو اکو
62	8-4- جمع بندی و خلاصه
63	فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات
64	1-5- مقدمه
64	2-5- بحث و نتیجه گیری
66	3-5- آزمون فرضیه ها

68	3-5- محدودیت های تحقیق
68	5-4-1- پیشنهادات سیاستی
69	5-4-1- پیشنهادات برای مطالعات آینده
70	منابع و ماخذ
75	پیوست ها
79	چکیده انگلیسی

فهرست جدول ها

صفحه	عنوان
50	جدول 4-1- شاخص های توصیف کننده
52	جدول 4-2- آزمون ناهمسانی واریانس
53	جدول 4-3- آماره LST
54	جدول 4-4- آزمون دیکی فولر تعمیم یافته برای تک تک کشورها
55	جدول 4-5- شاخص سیگما طی سالهای مختلف در کشور های اکو
57	جدول 4-6- شاخص T و L طی سالهای مختلف در کشور های اکو
59	جدول 4-7- نتیجه های آزمون های مانایی با استفاده از داده های پانل
59	جدول 4-8- نتیجه های آزمون مانایی هادری با استفاده از داده های پانل

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
15	نمودار 2-1- نقطه تعادل پایدار در الگوی سولو - سوان
56	نمودار 4-1- شاخص سیگما طی سال های مختلف در کشورهای اكو
58	نمودار 4-2- روند نمودار شاخص T
58	نمودار 4-3- روند نمودار شاخص L

چکیده

جهانی شدن به فرآیندی اشاره می کند که طی آن مرزها رفته رفته ناپدید می شوند و همزمان مبادلات بین المللی و تعاملات فراملی افزایش می یابد. یکی از راه های کسب آمادگی برای ورود به عرصه جهانی، حضور در پیمان های اقتصادی و همگرایی منطقه ای است، که با حضور در پیمان های اقتصادی و منطقه ای فرصت های موجود شناسایی شده، از طرفی مشکلات و چالش های ورود به فرآیند جهانی شدن اقتصاد شفاف می شود. در ادبیات اقتصادی، مفهومی از همگرایی مطرح است که همگرایی ¹ نامیده می شود. این مفهوم از همگرایی اشاره بر تمایل درآمد (تولید) سرانه ای واقعی به سمت یک تعادل بلندمدت دارد.

در این مطالعه وجود همگرایی و یا واگرایی درآمدی بین کشورهای عضو اکو مورد بررسی قرار گرفت. برای این منظور به داده های درآمد سرانه واقعی کشورهای عضو اکو طی دوره زمانی 1990 تا 2009 مورد استفاده قرار گرفت. از این رو از پنج روش آزمون ریشه واحد در ساختار غیرخطی، آزمون همگرایی سیگما، شاخص های تایل و آزمون های ریشه واحد در داده های تابلویی و آزمون همگرایی سنجی فضایی مورد استفاده قرار گرفت.

نتایج تحقیق در پنج الگو به قرار زیر است:

در الگوی اول، آزمون ریشه واحد در ساختار غیرخطی با استفاده از آزمون لوکونن¹ و همکاران (1987) انجام شد که نتایج با توجه به نامانایی داده های درآمد، حاکی از نوعی واگرایی در داده های درآمدی کشور های اکو مشاهده می شود. الگوی دوم تحقیق آزمون همگرایی سیگما و همگرایی بتا می باشد که توسط فریدمن ولیتچنبرگ² (1992) معرفی شده است که نتایج به منزله نوعی همگرایی درآمدی ضعیف در گروه کشور های اکو می باشد. الگوی سوم، آزمون همگرایی شاخص های تایل در دو آزمون T و L که نتایج نوعی واگرایی را نشان می دهند. الگوی چهارم آزمون همگرایی درآمدی، آزمون ریشه واحد داده های تابلویی می باشد که با توجه به نتایج آزمون مانایی، آزمون های لوین، لین و چو حاکی از مانایی داده های درآمد سرانه واقعی می باشد اما آزمون PP فیشرو ADF فیشر حاکی از نامانایی داده ها می باشد. نتایج آزمون هادری نیز حاکی از نامانایی داده های درآمد می باشد که نوعی واگرایی را نشان می دهد. الگوی پنجم نیز با در نظر گرفتن آزمون

Lukkonen-¹
Friedman&Litchenberg-²

همگرایی سنجی فضایی و با در نظر گرفتن ماتریس فواصل بین کشور های عضو و با استفاده از نرم افزار GIS ، همگرایی کشور ها بررسی شد که نتایج نشاندهنده عدم همگرایی فضایی بین این گروه کشور ها می باشد.

واژه های کلیدی : همگرایی درآمدی - همگرایی سیگما - شاخص های تایل - آزمون های ریشه واحد در

داده های تابلویی - همگرایی سنجی فضایی - کشور های اکو.